

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ПОРТУГАЛ О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Републике Србије и Републике Португал о узајамном подстицању и заштити улагања, сачињен у Лисабону 16. септембра 2009. године , у оригиналу на српском, португалском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Републике Србије и Републике Португал о узајамном подстицању и заштити улагања у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И
РЕПУБЛИКЕ ПОРТУГАЛ
О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Република Србија и Република Португал (у даљем тексту: Стране),

У жељи да интензивирају економску сарадњу између две државе,

У намери да охрабре и створе повољне услове за улагања извршена од стране улагача једне Стране на територији друге Стране, на бази једнакости и узајамне користи,

Уверене да ће узајамно подстицање и заштита улагања на основу овог Споразума подстаћи одрживи економски развој,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Дефиниције

У смислу овог споразума:

1. Израз „улагање” означава сваку врсту средстава коју улагач једне Стране уложи на територији друге Стране, у складу са њеним законима и прописима и обухвата посебно, мада не и искључиво:

(а) својину на покретним и непокретним стварима као и друга сродна права на ствари, као што су хипотека, залога и јемство;

(б) акције, обвезнице, деонице или било који други облик учешћа у капиталу привредних друштава и/или економски интерес који проистиче из одређене активности привредног друштва;

(в) новчана потраживања, као и било која друга потраживања која имају економску вредност, али не обухвата новчана потраживања која проистичу из комерцијалних уговора по основу продаје роба и услуга, или кредита одобрених у вези са таквим комерцијалним уговорима ;

(г) права интелектуалне својине, као што су ауторска права, патенти, модели коришћења, индустријски дизајн, трговачки знаци, трговачко име, трговинске и пословне тајне, технички процеси, као и *know how* и *goodwill*;

(д) концесије одобрене законом или на основу уговора или административног акта издатог од стране надлежног државног органа, укључујући концесије за испитивање, истраживање, вађење и коришћење природних богатстава.

2. Било каква промена облика у коме се улагање врши неће утицати на његов карактер као улагања, под условом да таква промена није у супротности са законима и прописима Стране на чијој територији је улагање извршено.

3. Израз „улагач” означава било које лице једне Стране које улаже на територији друге Стране у складу са њеним законима:

(а) физичко лице које има држављанство било које Стране;

(б) правно лице, укључујући корпорације, компаније или друга привредна друштва или удружења, чије седиште је на територији било које Стране, а које је основано или организовано у складу са законима те Стране.

4. Израз „приходи” означава новчане износе које доноси улагање у одређеном периоду и обухвата, посебно, али не и искључиво, профит, дивиденде, камате, накнаде по основу интелектуалне својине, накнаде за техничку помоћ, као и друге облике прихода у вези са улагањем.

5. У случајевима да се приход од улагања, у горе наведеном смислу, реинвестира, ти реинвестирани приходи се такође сматрају приходима по основу првобитног улагања.

6. Приходи од улагања заштићени су на исти начин као и улагање.

7. Израз „територија” означава:

- У односу на Републику Србију: Територију над којом Република Србија врши суверена права и јурисдикцију у складу са својим националним законодавством и међународним правом.
- У односу на Републику Португал: Територију над којом Република Португал остварује, у складу са међународним правом и својим националним законима суверена права или јурисдикцију, укључујући територију земљишта, територијално море и ваздушни простор над њима, као и морску територију изван границе територијалног мора, укључујући морско и подморско дно.

Члан 2.

Примена

Овај споразум се односи на сва улагања која изврше улагачи једне Стране на територији друге Стране пре као и после његовог ступања на снагу у складу са важећим законским одредбама, али се не примењује на спорове који су настали пре његовог ступања на снагу.

Члан 3.

Подстицање и заштита улагања

1. Свака Страна ће подстицати и стварати повољне услове за улагаче друге Стране да улажу на њеној територији и дозвољавати таква улагања на својој територији у складу са својим законима и прописима.

2. Улагања улагача сваке Стране извршена у складу са важећим законима и прописима ће, у свако време, уживати правичан и равноправан третман и пуну заштиту и безбедност на територији друге Стране.

3. Ниједна од Страна неће, ни на који начин, неразумним или дискриминаторним мерама ометати управљање, одржавање, коришћење, уживање или располагање улагањима улагача друге Стране на својој територији.

Члан 4.

Национални третман и третман најповлашћеније нације

1. Улагања улагача једне Стране на територији друге Стране ће уживати третман који неће бити мање повољан од оног који друга Страна обезбеђује улагањима сопствених улагача или улагањима улагача трећих држава, зависно од тога који је повољнији.

2. Улагачи једне Стране ће уживати, у погледу управљања, одржавања, коришћења, уживања или располагања њиховим улагањима, третман који није мање повољан од третмана који друга Страна додељује сопственим улагачима или улагачима трећих земаља.

3. Третман најповлашћеније нације ће се примењивати и на решавање спорова.

4. Одредбе овог члана неће се тумачити као обавеза Стране да улагачима друге Стране даје било какву предност у третману, преференцијале или привилегије које Страна може доделити у оквиру:

(а) садашњег или будућег споразума о слободној трговини, царинској унији, заједничком тржишту, или сличном међународном споразуму укључујући и неке друге облике регионалне економске сарадње у којој свака Страна јесте или може постати члан; и

(б) билатералног или мултилатералног споразума, без обзира да ли има карактер регионалног или не, који се у целости или делимично односи на опорезивање.

5. Стране су сагласне да се одредбе овог члана неће односити на право сваке Стране да примењује одговарајуће одредбе својих пореских закона које се односе на разлике у статусу пореских обвезника у зависности од тога да ли су резиденти или не, или у зависности од места где су уложили свој капитал.

Члан 5.

Примена других одредаба

1. Ако одредбе закона било које од Страна, или обавезе које постоје по основу међународног права или се утврђују између Страна овим споразумом, садрже одредбе, опште или посебне, којима се улагањима улагача друге Стране, даје третман који је повољнији од третмана који се обезбеђује овим Споразумом, такве одредбе ће, у мери у којој су повољније, имати предност у примени над овим Споразумом.

2. Свака Страна ће испунити и друге настале обавезе, изузев оних утврђених овим Споразумом које се тичу улагања улагача друге Стране на њеној територији.

Члан 6.

Експропријација

1. Улагања улагача било које Стране неће бити национализована, експроприсана, нити подвргнута другим мерама по дејству једнаким национализацији или експропријацији (у даљем тексту: експропријација) на територији друге Стране, осим на основу закона, у јавном интересу, на недискриминаторној основи и уз промптну накнаду.

2. Оваква накнада ће одговарати тржишној вредности експроприсаног улагања каква је била непосредно пре експропријације или пре него што је експропријација постала опште позната чињеница, у зависности од тога шта је било пре.

3. Накнада ће бити исплаћена без одлагања, укључиваће уобичајену тржишну камату обрачунату од дана када је експропријација извршена до датума исплате, и биће хитна, ефикасна, одговарајућа и слободно трансферабилна у конвертибилну валуту у складу са обрачунским курсом који се примењује на дан трансфера на територији Стране где је улагање извршено.

4. Улагачи чије је улагање експроприсано ће имати право, у складу са законима Стране која врши експропријацију, на хитно решавање његовог предмета од стране судског или другог независног органа те Стране, и на вредновање његовог улагања у складу са принципима наведеним у овом члану.

Члан 7.

Накнада губитака

1. Улагачи једне Стране чија улагања претрпе штету на територији друге Стране услед рата или другог оружаног сукоба, устанка, ванредног стања, или другог догађаја који се таквим сматра у складу са међународним правом, обезбедиће у погледу накнаде, обештећења, или другог начина утврђења накнаде штете, третман који није мање повољан од оног који та Страна даје сопственим улагачима или улагачима било које треће државе, у зависности од тога који је повољнији.

2. Без обзира на одредбе става 1. овог члана, улагачима једне Стране уговорнице који, у било којој од ситуација наведених у том ставу, претрпе штету на територији друге Стране уговорнице, која је последица:

(а) заплене њихове имовине од стране органа власти друге Стране уговорнице, или

(б) уништавања њихове имовине од стране органа власти друге Стране уговорнице, које није настало као последица оружаног сукоба и није било неопходно услед настале ситуације,

обезбедиће се правична и одговарајућа накнада претрпљене штете настале запленом или уништавањем њихове имовине.

3. Накнада наведена у овом члану биће правична и адекватна, платиће се без одлагања и биће слободно трансферабилна у конвертибилну валуту, по обрачунском курсу који се примењује на дан трансфера на територији Стране где је улагање извршено.

Члан 8.

Трансфери

1. Свака Страна ће, у складу са својим законима и прописима, гарантовати улагачима друге Стране, слободан трансфер новчаних износа који се односе на њихова улагања, по одбитку свих фискалних и других финансијских обавеза, а посебно, мада не и искључиво:

(а) уложеног капитала и додатних средстава за одржавање или повећање уложених средстава;

(б) прихода одређених у члану 1. став 4. овог Споразума;

(в) средстава за коришћење, отплату и одржавање кредита, за који су обе Стране сагласне да представља улагање;

(г) прихода од укупне или делимичне продаје или ликвидације улагања;

(д) износа накнада и других плаћања у складу чл. 6. и 7. овог Споразума;

(ђ) плаћања која могу бити извршена у име улагача у складу са чланом 9. Овог Споразума;

е) плаћања која произилазе из решавања спорова у складу са чланом 11. Овог Споразума;

(ж) зарада које су зарадили страни радници овлашћени да раде у вези са улагањем на територији друге Стране.

2. Трансфери наведени у овом члану вршиће се без одлагања, у конвертибилној валути, по обрачунском курсу који се примењује на дан трансфера на територији Стране у којој је улагање извршено.

3. У смислу овог члана, сматраће се да је трансфер извршен „без непотребног одлагања“, када је реализован за време које је уобичајено потребно за испуњење неопходних формалности, које ни у ком случају неће трајати дуже од тридесет (30) дана од дана када је поднет захтев за реализацију трансфера.

Члан 9.

Пренос права (Суброгација)

Ако Страна или њена овлашћена агенција изврши плаћање накнаде штете сопственом улагачу на основу гаранције коју је дала за улагање на територији друге Стране, другој Страна ће бити пренета права или активности тог улагача и она их може користити у истим роковима и под истим условима као и њихов првобитни ималац.

Члан 10.

Решавање спорова између Страна

1. Спорови који настану између Страна у вези са тумачењем или применом овог споразума решаваће се, по могућности, преговорима, дипломатским путем.

2. Ако се спор између Страна не реши на овај начин у року од шест (6) месеци од дана започињања преговора он ће, на захтев једне од Страна, бити поднет арбитражном суду на решавање.

3. Арбитражни суд из става 2. овог члана ће се конституисати на *ad hoc* основи, за сваки појединачни случај, на следећи начин:

а) Свака Страна ће именовати по једног члана, а ова два члана ће предложити трећег држављанина треће земље, да буде председник кога ће именовати обе Стране.

б) Чланови ће бити именовани у року од два (2) месеца, а председник у року од три (3) месеца од дана када било која Страна писмено обавести другу да жели да покрене спор пред арбитражним судом.

в) Председник арбитражног суда треба да буде држављанин треће земље са којом свака од Страна одржава дипломатске односе.

4. Ако се у роковима утврђеним у ставу 3. овог члана не конституише арбитражни суд, свака Страна може, у одсуству неког другог споразума, затражити од Председника Међународног суда правде да обави потребна именовања.

5. Ако је Председник држављанин било једне или друге Стране, или ако је на други начин спречен да обави ову функцију, именовање може извршити члан Суда који је следећи по старешинству и који није држављанин било једне или друге Стране нити је на други начин спречен да обави именовања.

6. Арбитражни суд ће утврдити сопствену процедуру рада.

7. Арбитражни суд ће одлучивати на основу одредаба овог Споразума, као и општеприхваћених принципа и правила међународног права.

8. Арбитражни суд доноси одлуке већином гласова.

9. Одлуке арбитражног суда су коначне и обавезујуће за обе Стране.

10. Свака Страна ће сносити трошкове учешћа свог арбитра и својих представника у арбитражном поступку. Трошкове Председника и преостале трошкове подједнако ће сносити обе Стране.

11. Арбитражни суд може донети и другачију одлуку по питању трошкова.

Члан 11.

Решавање спорова између улагача и друге Стране

1. Спор који може настати између улагача једне Стране и друге Стране који призилази из улагања улагача на територији друге Стране решаваће се пријатељским путем кроз преговоре.

2. Ако се спор не може решити у складу са ставом 1. овог члана у року од шест (6) месеци од дана подношења писменог захтева за решавање, улагач може спор поднети на решавање:

(а) надлежном суду Стране уговорнице на чијој територији је извршено улагање; или

(б) Међународном центру за решавање инвестиционих спорова (ИЦСИД) кроз мирене и суђење, основаног у складу са одредбама Конвенције о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отворене за потписивање у Вашингтону 18. марта 1965. године, или

(в) *ad hoc* арбитражном суду, основаном у складу са Арбитражним правилима Комисије Уједињених нација за трговинско право (*UNCITRAL*); или

(г) било ком другом арбитражном суду, уколико држава која је страна у спору да за то своју сагласност.

3. Одлука о избору да се спор решава на неки од горе поменутих начина је коначна.

4. Без обзира на став 3. овог члана, уколико улагач одлучи да спор решава пред домаћим судом Стране где је улагање извршено, и уколико одлука тог суда не буде донета у периоду од двадесетичетири (24) месеца, улагач може спор поднети на решавање међународном арбитражном суду у складу са ставом 2. овог члана, и мора о тој својој одлуци да обавести домаћи суд.

5. Одлука ће бити коначна и примењиваће се на стране у спору и неће бити предмет преиспитивања другим правним средствима осим оним предвиђеним у домаћим законима или прописима. Одлука ће бити извршавана у склади са домаћим законом Стране на чијој територији је улагање извршено.

6. Када је судска или арбитражна процедура окончана и Страна не поступи или не примени пресуду донету у складу са овим чланом, обе Стране могу, као изузетак, користити дипломатске канале ради гарантовања извршења наведене пресуде.

Члан 12.

Консултације

Представници Страна ће, када је потребно, одржати консултације о било ком питању у вези са тумачењем и применом овог споразума. Консултације ће се одржати на предлог једне од Страна, која ће, уколико је потребно, предложити место и време, а које ће бити договорено дипломатским путем.

Члан 13.

Ступање на снагу

Овај Споразум ће ступити на снагу тридесетог дана од дана који следи после пријема последњег писаног обавештења дипломатским путем, којим се потврђује да је унутрашња правна процедура за његово ступање на снагу, испуњена.

Члан 14.

Трајање и престанак важења Споразума

1. Овај Споразум остаје на снази у периоду од десет (10) година.
2. Овај споразум ће аутоматски наставити да важи у сукцесивним периодима од по пет година неограничено, осим ако једна Страна писмено, дипломатским путем, не обавести другу Страну, најмање годину дана пре истека рока, о својој намери да раскине Споразум.
3. По истеку основног периода од десет година, свака Страна може раскинути Споразум достављањем писменог обавештења о томе другој Страни, најмање годину дана пре истека рока. Обавештење ће бити достављено дипломатским путем.
4. Када се ради о улагањима реализованим пре престанка важења овог Споразума, одредбе чланова од 1. до 12. и даље ће остати на снази у периоду од наредних десет година од датума престанка његовог важења.

Сачињено у Лисабону дана 16. септембра 2009. године у два оригинала, сваки на српском, португалском и енглеском језику при чему су сви текстови подједнако аутентични. У случају било какве разлике у тумачењу овог Споразума, меродаван је текст на енглеском језику.

ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Амбасадор Душко Лопандић

Амбасадор Републике Србије у
Републици Португал

ЗА РЕПУБЛИКУ ПОРТУГАЛ

**Амбасадор Maria Margarida
Figueiredo**

Генерални директор за
техничке и економске послове у
Министарству спољних
послова

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије-Међународни уговори“.